

BALATONFÜREDI VITORLÁSTELEPEK II.

RÁCZ JÁNOS

A BALATONFÜREDI YACHT CLUB

Helye és neve

A mai közforgalmú kikötő mólójától nyugatra, a BAHART kikötő északnyugati sarkában, a magyar vitorlázás bölcsőjének helyén van a BYC székháza, telephelye és kikötője. Közvetlenül a móló melletti sétányról nyílik, az emblematis, műemlék épület, a Vitorlás étterem mellett fekszik. Balatonfüred, Zákonyi Ferenc u. 2. Nagyméretű beton sólya, kishajó sólya, árbocdaru, 1,5 és 3,8 tonna teherbírású kézi működtetésű, illetve elektromos parti daru, valamint 75 férőhelyes őrzött személygépköcsi parkoló tartozik a kikötőhöz. Igen jól védett minden szélirányban. 94 kikötőhely épült ki. A kikötőben 2 vendég cölöpökön, 7 vendég pontonon köthet ki. 24 órás a portaszolgálat. A patinás füredi sportegyesület a BSC-ből való kiválás után a Balatonfüredi Yacht Club, rövidítve BYC nevet kapta. A névválasztás aligha szerencsés, több okból is. Egyrészt a kezdőbetűk miatt, a háromból csupán egy helyes, a másik kettő már nem. A *yacht* ugyanis a ma érvényes helyesírási szabályzat szerint *jacht*, a *club* pedig ugyancsak a kiejtés szerinti helyesírással inkább *klub*. Másrészt a BYC tulajdonnévi betűszó összetéveszthető más vitorlás egyesületek elnevezésével, például BYC volt a nevezetes Balatoni Yacht Club, a háború előtti Balaton egyik legjelentősebb, számos teleppel rendelkező egyesülete, de többek közt BYC-ként ismert a nagy hírű bajor vitorlászklub, a ma 900 tagú Bayerischer Yacht-Club 1909 óta, vagy az ausztriai Burgenländischer Yacht-Club, az ausztrál Bellerive Yacht Club, az amerikai Bayview Yacht Club, illetve a Britannia Yacht Club és a Berkeley Yacht Club, Bellingham Yacht Club, Boston Yacht Club, Blennerhasset Yacht Club, stb. is. Nevet változtatni persze bajos dolog, hajókat átkeresztelni egyenesen szerencsétlenséget hozó cselekedet, az elején kell alaposan megfontolni a névadást.

Története

A magyar vitorlás egyesületek között a BYC telephelyének a legtekintélyesebb a múltja, és ennek a klubnak a legjelentősebbek a hagyományai. Azon a területen, ahol ma a Balatonfüredi Yacht Club kikötője áll, 1867 óta folyik vitorlás egyesületi élet, március 16-án „Erzsébet királyné különös pártfogása” alatt, balatonfüredi székhellyel a Nemzeti

Kaszinó és a Budapesti Hajósegylet tagjai megalapították a BYC elődjének tekinthető *Balaton-Füredi Yacht-Egyletet*. Fővédnöke maga a királyné volt, tagjainak a fele az arisztokrácia soraiból került ki, a commodore (parancsnok) gr. Batthyány Ödön, a vicecommodore gr. Széchenyi Béla volt. Mint egy angol lap írta, „Az egylet székhelye Magyarország legerősebb fürdőhelye, Füred a Balaton partján, amely gyönyörű környékével és hatalmas vitorlázási területével Európa legnagyobb és legvonzóbb hajózható tavának mondható” (HYM. 1867: 5). Az alapszabály szerint az egylet 25 tagnál többet be nem fogad, és a legkisebb hajó 2 tonnás lehet. A drága hajókat Angliából hozatták. Abból az időből a mágnás-jachtok közül csupán gr. Széchenyi Béla Cowes-ben (Wight-szigeten) teak- és hickoryfából készült négytonnás hajója, a *Hercegnő* maradt meg. Ez 1878-ban Némethy Ernő győri kir. ügyész birtokába jutott, aki a balatoni vitorlássport tulajdonképpeni kezdeményezője lett Szarvassy Sándorral, Endrődy Bélával, Balogh Kálmánnal és Mihálkovic Tivadarral. Hamarosan megszülettek az első versenyszabályok is.

Audley Gosling budapesti angol főkonzul nagyon megkedvelte a Balatont, építtetett és ide is szállított Angliából egy 7 tonnás hajót, a *Királynőt*. Hírlapi tudósítás szerint a dániai angol konzul és több angol család is készült füredi nyaralásra, „Egész yacht-társulatra lesz kilátás. Bizonyára nagyon fogja Balatonfüred jelentőségét emelni.” (ZK. 1879. nov. 30), májusban aztán „Balaton-Füred szépségeit az angolok oly vonzónak találták, hogy rögtön határozva nyári tanyát ütöttek itt föl” (Veszprém, 1880. máj. 16). A hazai vitorlássportban komolyabb föllendülést az itthoni hajógyártás megindulása hozott, Gosling – mint arról a Veszprém című megyei lap 1879 novemberében tudósít – Füreden tartózkodott, ahonnan írt a southamptoni hajóépítőnek, Richard Youngnak, biztosítva őt támogatásáról. Gosling Écsy László fürdőigazgató segítségével bérbe vette a Tihanyi Apátságától a mai Vitorlás étterem területét, műhelyében 1880-tól kezdtek meg a vitorlás túra- és versenyhajók építését. Hírlapi tudósítás szerint „A nádas elején Young angolhajós 8 öl hosszú, 4 öl széles, és 15 láb magas hajóműhelyt épített, hogy a hajóépítési megrendeléseknek eleget tehesen, mert legújabbban is

két nagy vitorlás hajó rendeltetett meg” (Zala, 1880. nov. 17). Alkalmos hajókat épített, „... a kisebb vitorlás csónakokat 300-400 forint készítt és biztosságukat garantálja, mert kizárólagosan a Balatonra készíti őket, annak minden szeszélyét számba véve.” (ZK. 1880. jan. 22).

Young kezdeményezésére alakították meg 1884. január 28-án a *Baltoni Vitorlázó Egyletet*, amelynek a nevét 1885-ben *Stefánia Yacht Egylet*re változtatták. Herceg Esterházy Mihály commodorságával kikötője és klubháza épült. Richard Young ebben az évben elhagyta az országot, műhelyét összességében a Stefánia Yacht Egylet vásárolta meg. A vezetőség a műhely felügyeletével Szarvassy Sándort, a klub gondokát bízta meg, aki Young pótlására Michael Ratsey cowesi hajóépítőt hívta meg. Itt maradt több angol hajóács is, akik magyar szakemberek kinevelésével megteremtették a magyar sportvitorlás építés alapját. A Veszprém nevű megyei lap 1884. szeptember 7-i száma „Regatta a Balatonon” címmel tudósít nagy versenyről: „Tavasszal alakult meg Stefánia koronahercegné védnöksége alatt a Vitorlázó Egyesület, ennek versenyeit tartották négy napon át, az utolsó napon Stefánia díjáért.”

A klubélet kiszolgálására 1885-ben létesült a szép, arányos balatonfüredi klubház, amely a baltoni vitorlázás fő központja lett. Fából épült, Hauszmann Alajos tervei alapján, eklektikus stílusban. Nem a ma látható épület helyén állt, hanem attól valamivel nyugatabbra. 1889-ben az egyletnek sikerült örök áron megszerezni az addig bérelt területet a tihanyi apátságtól. Ekkor bővítették a klubházat, tágas teraszokat építettek hozzá.



A klubház jelenleg ismert első ábrázolása 1889-ből

Az egykori Stefánia Yacht Egylet hajóparkja egyike volt a legszebbeknek Európában az édesvízi hajóparkok között. Az egylet kötelékében 25 nagy jacht, 30 csónak és 3 motoros hajó szántotta a habokat, a korabeli hajójegyzék szerint a nagyobb hajók: *Alma*, *Álmom*, *Arám*, *Fergeteg*, *Gardénia*,

Hableány, *Leonore*, *Olyannincs*, *Szélvész*, *Vészmadár*. Stefánia főhercegnő kétszer is járt Magyarországon (1892-ben és 1896-ban), vitorlázott, a gavallér magyar főurak jóvoltából fejedelmi szórakozásban volt része. A vízben több hajót összekötve, az Álmom és Arám nevéken cigányzenére nagy tánc volt, utána vacsora, majd a klubházban reggelig ismét táncmulatság. Az udvarmester nagy megörökönyödésére Öfensége ugyancsak kivette részét a táncból, és járta a csárdásnak nevezett „barbár ugrándozást”.

A Stefánia Yacht Egylet 1912. június 24-én belügyminiszteri rendelet alapján *Magyar Yacht Clubra* keresztelték át, amelyet 1913-ben (királyi engedély alapján) *Királyi Magyar Yacht Clubra* módosítottak. A Hajóépítő Üzemet a hajókkal és a klubházzal később felajánlották megvételre az Angol–Magyar Banknak, amely 1920-ban át is vette az üzemet és a vitorlás flottát. A hajóépítő bővítéséhez az új tulajdonos lebontatta a régi klubházat, de vállalta egy új felépítését a régitől keletre, az egykori Young-féle hajóépítő előtti területen kőből és fából. Az új klubház 1921-ben készült el, a régi épület mintájára. Később a part felé teraszos részt alakítottak ki, amely a mai étterem kerti része. A harmincas években az egyesület a balatonfüredi klubház bővítésére 20000.- pengő visszafizetés nélküli segílyt kapott az akkori sporthatóságtól. A második világháborút követően, az 1949-es államosítás után a klubházat a balatonfüredi hajógyár sportegyesületének vitorlázói kapták meg. (1962-ben a vitorlázók új klubházat építettek maguknak, a régít átadták a HungarHotels Vállalatnak. Ekkor létesült vendéglátóhely benne.)



Az 1921-ben elkészült új klubház, háttérben a hajóépítő

A hajóépítés folytatására a bank részvényeket bocsátott ki, és 1920-ban megalapította a Baltoni Yachtépítő Rt.-t. A részvénytőkéből először a bakkok helyére téglapületeket emeltek, a műhe-

lyeket kibővítették. A telek nyugati részén 1922-ben befejeződött az új, háromszintes hajóépítő műhely építése, a betonokk átadásával. A földszinti asztalosműhelyben a nagyobb vitorlások, az emeleten az uszonyos hajók épültek. Itt készült ismertebb hajók a fentiekén kívül: *Dodó*, *Kishamis I.* (később *Irma*), *Kishamis II.* (még ma is szántja a habokat). 1924-ben Balatonfüredre hívták Adolf Harms berlini hajómérnököt, az ő irányításával készült el a *Glória*, a tó egyik legszebb vitorlása. A KMYC 1925-ös hajójegyzéke szerint 26 vitorlás tartozott a kötelékébe, a nagyobb hajói: *Kishamis*, *Sólyom*, *Démon*, *Glória*, *Pinguin*, *Nemere*, *Vészmadár*, *Tramontana*.



Az 1922-ben elkészült hajóépítő

A jolle típusú hajók építésével jól fejlődött a balatoni vitorlázás, és ismételten föllendült a versenysport is. Az 1923. évi sportnaptár szerint abban az évben a BYC (az akkori Balatoni Yacht Club) és a KMYC már 18 vitorlásversenyt rendezett, valamint a Kenese – Keszthely vagy Keszthely – Kenese rekordversenyt is kiírták. 1948-ban a Belügyminisztérium rendeletére minden társadalmi szervezetet feloszlattak, a füredi klubház és a vízi telep kezelői jogát a BHMSE (*Balatoni Hajózási Munkás Sport Egyesület*) kapta. Ennek a klubnak az alapítója és szervezője Németh István, aki az 1948-ban alakult Országos Társadalmi Vitorlás

Szövetség elnöke is volt. 1951-ben az egyesület neve már *Balatonfüredi Vasas SC*, a Vasas Szakszervezet égisze alatt alakult (1951–1953 Balatonfüredi Vasas Sport Club; 1954–1956 Budapesti Vasas; 1957–1973 Balatonfüredi Vasas Sport Club). 1964-ben az egyesület új klubházba költözött, és a hajógyárhoz csatolva a nevét *MHD Vasasra* változtatták. (1962-ben a Balatonfüredi Hajógyár önállóságát megszüntették, és a Magyar Hajó- és Darugyár keretében MHD Balatoni Gyáregysége néven működött tovább.) 1974 és 1976 között a klub neve *MHD Balatonfüredi Vasas Sport Club* volt, majd 1977-ben már csak *MHD Balatonfüredi Sport Egyesület* (MHD BSE). 1985-ben a füredi hajógyár nevének változásával az egyesület új neve *Ganz Hajó Balatonfüredi SE* lett. (1985-ben a hajógyárakban ismét átszervezésre került sor, és a füredi gyár a Ganz-Danubius Hajó- és Darugyár Balatonfüredi Hajógyár néven működött tovább.)



A hajóépítő és a klubház a Balaton felől

1990. április 22-én az egyesület közgyűlése új alapszabályt fogadott el, és ismét új nevet szavazott meg, megalakult a *Balatonfüredi Sport Club* hat szakosztállyal. A vitorlástelep kezelői jogát a klub – bírósági ítélettel – visszakapta a hajógyártól. 1995-ben és 1996-ban országos szinten a bajnoki pontszámok alapján az első hely jutott az egyesületnek. Az 1996-os Sporttörvénnyel a sportingatlanok egy részét a kezelők tulajdonába adták, így lett a BSC a tulajdonosa a vitorlás telepnek (és a futballpályának is). Az önállósodó vitorlázók kiváltak a BSC-ből, és megalapították a *Balatonfüredi Yacht Club* közhasznú szervezetet. Elnöke *Lettner Adorján* lett, a BYC tulajdonába kapta a vitorlás telepet a rajta levő épületekkel, és a szakosztály tulajdonában lévő versenyhajókat.

2009-ben A Magyar Sportért Emlékérem ezüst fokozatával tüntették ki az egyesületet május elején, amelyet addig vitorlázó szervezet még nem

kapott. 2011-ben lemondott elnöki posztjáról Nagy R. Attila, aki 1986 óta tagja a füredi klubnak, több mint öt éven át volt elnöke. Vezetése alatt számos fejlesztés valósult meg, sikeresen fejeződött be a klubház építése, javultak az edzők technikai feltételei, elkészült a belső kikötő újjáépítése. A tagság októberben tartott közgyűlésén az új BYC elnök Aranyos József lett, az elnökség tagjai: Andorka Rudolf, ifj. Makai László, Szécsényi Bálint, Tóth Mónika Rita, Varga Lajos, Wossala György.



A volt büfé



A Zákonyi Ferenc sétány, háttérben a Yacht Club épülete

2012. január 28-án ünnepélyes keretek között átadták a felújított belső kikötőt. A rekonstrukció uniós támogatással és jelentős, 61%-os önerővel valósult meg. A belső kikötőn komolyabb rekonstrukciót azelőtt csak egyszer, 1955-ben végeztek a telephelyen. A felújítások 2010 őszén kezdődtek meg Papp Ferenc tervei alapján, Fejes Károly kivitelező irányításával. A munkálatok az iszap kikotrásával kezdődtek, ebben Dobos István vállalkozó nyújtott nagy segítséget. Felújították a nyugati partfalat és a déli hullámvédő mólót. Megújult a műemlék jellegű sólya és sólyatér, valamint az 1919-ben épült árbocdar, mobil szennyvízszivattyút helyeztek el. Moz-

gásszerűt parkolóhelyek kialakításával és mozgásszerűt a hajóba beemelő daru kialakításával a klub alkalmassá vált mozgásszerűt vitorlás versenyek rendezésére is. A beruházás összesen 83 millió Ft-ba került, ebből 32 milliót nyert a klub az uniós pályázaton. A többit önerőből, adományokból, illetve az önkormányzat 10 millió forintos kamatmentes kölcsönéből sikerült fedezni.

A vitorlázók és eredményeik

Az előd egyesületek versenyzői mindig is jó eredményekkel vettek részt a hazai és külföldi vitorlásversenyeken. Igen sikeres vitorlázók voltak, ők vettek részt először olimpián is, Amszterdamban, 1928-ban az IBUSZ Yachtépítő Telepén épített Hungária 6R jachttal (*Miháلكovics János, dr. Tuss Miklós, Burger Sándor, Sebők Sándor, Heinrich Tibor*). Hazánkat 1936-ban a berlini olimpián *Heinrich Tibor* képviselte, O-jolle osztályban 25 nemzet között az előkelő 7. helyen, 1937-ben az Európa Bajnokságon a 3. helyen végzett a 22-es versenyjolle osztályban. *Heinrich Tibor* Kisangyalom 22-es versenyjolléival (I., II. és III.), az O-jolle Fababával és a Kékmadár 30-as cirkálóval korának legeredményesebb magyar vitorlázója volt. Kiváló sportemberként két nyári (1928: Amszterdam, 1936: Berlin) és egy téli olimpián (1928-ban jégkorongban) vett részt. További olimpiakonok, immár a füredi vasasból: *Tolnay Kálmán* (1960: Róma, finn dingi, 1968: Acapulco [Mexikó], csillaghajó ifj. *Farkas Lászlóval*), *Czégai Péter–Cserép Csaba* (2004: Athén), *Detre Diána* és *Gádorfalvi Áron* (2012: London). Ifjúsági olimpián *Bathó Péter* (2010: Szingapúr) és *Vadnai Jonatán* (2014: Nanjing) vett részt.

Világ- és Európa-bajnokságokon is megállták a helyüket, 22-es versenyjolle osztályban *Heinrich Tibor* öt Európa-bajnokságon vett részt. A trieszti (1935) és a wannseei (1938) EB-n az előkelő második helyet szerezte meg, 1937-ben pedig három futamgyőzelmével hét nemzet között a legjobb volt. 1938-ban, Németországban, a Starnbergi tavon rendezett EB-n, és 1939-ben a lengyelországi Orłowóban sorra került EB-n második volt. 1948-ban a Kärtner Yacht Club, 1949-ben, majd 1951-ben az Union Yacht Club Wolfgangsee tagjaként osztrák bajnokságot nyert csillaghajóval. A BYC versenyzői közül nemzetközi sikereket ért el: *Gyenes Balázs* (2004: soling EB 4.), *Wossala György* (2004: soling VB 2., 2008, 2010: EB. 1., Masters VB. 2.), *Vadnai Benjamin* (2009: laser 4.7 EB 2., 2010: optimist EB 5., 2012: laser 4.7 VB, 1., 2012:

laser 4.7 EB 1., 2014: laser radial ifi VB, 1.) és *Vadnai Jonatán* (2014: laser radial ifi VB: 3. hely: 2014: BYTE CII VB 1.). Junior Prima Primissima díjat (2011) és több más kitüntetést is kapott kimagasló sporteredményeiért *Vadnai Benjamin*. Az első nemzetközi versenyt 1924-ben rendezték meg Balatonfüreden. 1926-ban Triesztben, majd 1927-ben Balatonföldváron *Heinrich Tibor* és legénysége 22-es jolléban az első helyet szerezte meg. 1931-ben, Triesztben a magyar–német–olasz vitorlásversenyen ismét egyéni győztes volt. *Tolnay Kálmán* 1961-ben és 1964-ben kormányosként, *Simon Károly*val csillaghajóban az Ostsee Woche regattán az első helyen végzett. *Id. Farkas László* 1971-ben megnyerte a Balaton Kupát.

Az alábbiakban a magyar bajnoki címek szerzői (a túrajollek itt nem szerepelnek, kivéve *Sárdy Lászlót*, aki 1953-tól 1967-ig a 25-ös túrajolle osztályban 11 bajnoki címet nyert), a füredi klub győztes kormányosai: *Heinrich Tibor* (1930, 1931, 1932, 1934, 1935, 1936: 22-es versenyjolle, 1936, 1937: balatoni dingi, 1939: 30-as cirkáló), *iff. Biberauer Richárd* (1934, 1936: 22-es cirkáló), *Horváth Boldizsár* (1950–1953: 40-es cirkáló, 1960: összevont tókesúlyos), *Horváth Irma* (1954: 40-es cirkáló), *Ugron Gábor* (1941: 30-as cirkáló), *Schimert Gusztáv* (1939, 1941: 22-es versenyjolle), *Horváth Mihály* (1948–1950: 30-as cirkáló), *Grofcsik János* (1950: Európa 30-as), *Törzs Imre* (1951: kalóz), *Istvánffy Éva* (1951: női kalóz), *Balázs József* (1951: 22-es cirkáló), *Farkas László* (1952, 1955–1962, 1964, 1965: 30-as cirkáló, 1976: cirkáló osztály), *Tóth József* (1953, 1954: 22-es cirkáló, 1961: dragon), *Kovács Béla* (1954, 1956: O-jolle), *Schmalz József* (1956: összevont tókesúlyos), *Tolnay Kálmán László* (1957, 1958, 1960: finn-dingi), 1962, 1964, 1965, 1967: csillaghajó, 1974: dragon), *Németh István* (1960: csillaghajó, 1968: dragon), *dr. Debrőczy Tibor* (1963: 30-as cirkáló), *Bozóti Lajos* (1967, 1969, 1972: Európa osztály/22-es cirkáló), *Somogyi Zsigmond* (1972: dragon), *iff. Farkas László* (1975–1983: dragon, 1993, 1994: 30-as cirkáló), *Szalay István* (1977, 1978: soling), *Litkey Balázs* (1978, 1981: repülő hollandi), *Simon Károly* (1987, 1991, 1992, 1994, 1995, 1997: dragon), *Kugler Nándor* (1989: dragon), *Lettner Adorján* (1991, 1996: BX, 1998: YS II.), *Zsigmond Péter* (1992: AX, 1998: YS I.), *Belle Örs* (1994, 1996–1998: sikló, 2005, 2006, 2008–2011: Scholtz 22), *Litkey Bence* (1995: 30-as cirkáló), *Munka László* (1996: AX, 1997: jacht), *Bartos Zoltán* (1997: 470-es, 2003–2007: Elliot

770, 2008: katamarán), *Fekete Gábor* (1998: sudár sport), *Sándor István* (1998: YS III.), *Sárközy András* (1999, 2000: laser radial), *Madarász Tamás* (1999–2001, 2004, 2006: J-24), *Stefán Tibor* (1999, 2008: Ys I), *Czégai Péter* (2000: 470-es, 2005, 2006: YS I), *Tönköly Zoltán* (2000, 2001: Európa 30-as), *Bodnár Tamás* (2000: YS II.), *Kugler Tamás* (2001: laser radial), *Czégai László* (2001: YS III, 2004: YS I), *iff. Rauschenberger Miklós* (2001, 2003, 2004–2007: Regina, 2004: Scholtz 22, 2005: 30-as cirkáló), *Bódy Kornél* (2002: kalóz), *Majnár Rudolf* (2002: sudár sport), *Biliczki Tibor* (2002: YS II.), *Láng Péter* (2002, 2003: J-24), *Wossala György* (2002, 2004, 2006–2012: soling, 2004, 2006, 2007, 2009–2012: 30-as cirkáló), *Gyenes Balázs* (2003, 2005: soling), *Fazakas György* (2004: laser), *Balogh András* (2004: Zoom8), *Böröcz Bence* (2004, 2005: cadet serdülő), *Szamódy Tamás* (2004: cadet ifi, 2006, 2007: 470-es junior, 2008: 470-es, 2012, 2014: 49'er), *Hortobágyi Gábor* (2005: katamarán), *Varga Lajos* (2005: J-24), *dr. Pay'r Egon* (2005, 2006: 22-es cirkáló), *Hercsel Máté* (2005: cadet ifi), *Kaiser Kristóf* (2005: Zoom8, 2006, 2007: laser ifi, 2008: sikló ifi, 2010: laser standard U21), *Várad Szabó János* (2006, 2007: katamarán, 2009–2011, 2013, 2014: F18 katamarán), *Sabján Annamária* (2006: YS III.), *Varjas Sándor* (2006, 2012, 2113: kalóz), *Lukáts Ákos* (2006, 2007, 2009, 2011: dragon), *Bathó Péter* (2006, 2007: sikló 4.7, 2011: laser radial), *Nagy R. Attila* (2006, 2007: Scholtz 22), *Barát Gábor* (2007: Elliot 770), *Münch István* (2008, 2010–2012: Elliot 770), *Gyapjas Zsombor* (2009: optimist serd.), *Vadnai Benjamin* (2009: optimist ifi, 2010: laser 4.7 és U16, 2011, 2012: laser 4.7, 2014: laser standard), *Hegedős Fanni* (2010: laser radial női), *Tomai Balázs* (2010: sikló, laser radial, 2011: laser radial nyílt), *Várad Imre* (2010: 470-es junior), *Huszka Mátyás* (2010: laser 4.7 U18), *Gyapjas Balázs* (2010: optimist ifi, 2011: 470-es junior, 2011, 2013: 470-es junior és felnőtt), *Vadnai Jonatán* (2010: optimist serd., 2011: optimist, 2012: laser radial U16), *Szigethi Botond* (2010: 470-es), *Pál Gaszton* (2010: finn), *Kakas Máté György* (2010: R2 és R5 – YS-I), *Varga Dániel* (2011: laser radial U17, 2013: laser radial U19, 2013: laser radial nyílt), *Karé Réka* (2012: laser radial), *Cserép Csaba* (2013: 49'er), *Szamódy Zsolt* (2014: folkeboat).

A klub vitorlázói 1946 és 1998 között [a nevek mögött zárójelben feltüntetve a 124 füredi (Bf.) vitorlázój]: *Abonyi László* (Bf.), *Ács Zoltán* (Bf.),

Adlovics Gabriella, Ágoston Jenő, Péter (Bf.), Aklan Andás, Antal Erzsébet (Bf.), Arany János (Bf.), Balázs József, Vilmos, dr. Baranyai Elemér, Károly (Bf.), Baráth Gábor, László (Bf.), Barta Imre (Bf.), Batyki József (Bf.), Bazsantik János (Bf.), Bauer Györgyi, Békássy Szabolcs (Bf.), dr. Berényi István (Bf.), Berta Lajos (Bf.), Bertalan Tibor, Vilmos (Bf.), Béresi Zsolt (Bf.), Bernád Barbara (Bf.), Biliczky Tibor, Bilos E. Lívió, Boa Attila (Bf.), id. és ifj. Bognár János (Bf.), dr. Bozóti Lajos, Lajosné, Bödör Gergely, Bősze László, id. és ifj. Bucsy Balázs (Bf.), Bucsy László, Buda Júlia (Bf.), Cégai László, Péter (Bf.), Christof Wieser, Chwalla Ernő (Bf.), Csapó Zsolt (Bf.), Csenger Zalán, Attila, Attiláné és fiaik, Csényi Ferenc, Cserép Csaba, Csongor (Bf.), Cserhalmi György, Csillag László, Csomai József, Csonka István, Dancs Antal, Dán László, id. dr. és ifj. Debróczy Tibor (Bf.), Dékány László (Bf.), Dénes János (Bf.), Devecseri Tamás, Dombóvári Mihály (Bf.), Dömel Vilmos, Dömök István, Egervári Ottó (Bf.), Előd Botond, Erdélyi Gyula (Bf.), id., ifj. és legifj. Farkas László, Krisztina (Bf.), Fehér Lajos (Bf.), Fejes Sándor (Bf.), Fekecs Gábor, Imre, Fekete András, Dávid, Imre, József, Péter, Gábor, Feketéné Mlinko Katalin (Bf.), Fi Attila, id. és ifj. Fi János (Bf.), Fináczy László, Fodor Gábor (Bf.), Fuhrman Ferdinánd, Fürstner József, Galambos Gábor, Jenő (Bf.), Geiszler Imre (Bf.), Gerlóczy Pál, Gömörly Pál, Gombos Ferenc (Bf.), Gosztonyi András, Gyarmati István (Bf.), Gyebnár György, Gyenese Balázs, Györgyfalvy Attila, Haán István (Bf.), Hada Ferenc (Bf.), Halda Judit, dr. Hámori Róbert, Hantó Attila, István, Tamás (Bf.), Házas Gábor, Héder János, Hegedüs Sándor, Hekli Ignác, Hergovits Gyula, id. és ifj. Hilbert Ernő, György (Bf.), Hódos Béla, Gábor, Holczhauser András (Bf.), Holényi Imre (Bf.), dr. Horváth Boldizsár,



A kormányánál Horváth Boldizsár, mögötte Örkény István, hátul Lipták Gábor és felesége

Horváth Irma, Géza, Imre, István, László, Mihály, Sándor, Tivadar, Zoltán (Bf.), Huszár István, Illés Ferenc (Bf.), Ilovsky Rita (Bf.), Istvánffy Éva, Gabriella, Jánka Gábor, Jónásch István, Jordanits János, Juricskai M., Kálmán Sándor, Kántás Gábor, Tamás, Kántor Árpád, Pál (Bf.), Kaszián Gábor, Márta (Bf.), Kelecsényi Gábor, Péter (Bf.), dr. Kenyeres Imre, dr. Kerezi Imre, Keresztes Gábor, Imre, Kéri Gyula, Kertész József (Bf.), Kéry Tamás, Kiss László, Lászlóné, Tamás, Kiszelka Gábor (Bf.), Kiszely Pál (Bf.), Knöner András, Kocsis László, Korompai Árpád, Zsolt (Bf.), Kovács Barnabás, Béla I., II., Ferenc (Bf.), Kovács P. József, Kovács István, László, Kőszegi Sándor (Bf.), Krisztof György, Györgyné, id. és ifj. Kugler Nándor, Imre, Tamás (Bf.), Kupecz László, Kutas Árpád (Bf.), Láczy Tamás, László Sándor (Bf.), Lechner István, Lenkey Maryll, Leposa Ferenc (Bf.), Lettner Adorján, Dániel, Dóra, Ferenc, Ligeti Pál, Lipták András, Litkey Árpád, Balázs, Bence, Botond, Csaba, Vasul (Bf.), Lökös Tamás, Löwenberger Péter (Bf.), Lukács Pál, Madarász Tamás (Bf.), Majnár Rudolf, Major Imre, Makai, Marcali Gyula, Marx Ferenc, Mayer Petra, Tivadar (Bf.), Meretei Gábor, Mesterházy Tamás, Mészáros Gergő, Mészáros István, Miháلكovics János, Tivadar, Mikó Sándor (Bf.), Milos Mihály (Bf.), Molnár Ferenc (Bf.), Morvai István, Mária (Bf.), Mosonyi Attila, József, Tamás (Bf.), Munka László, Nagy Endre, Gyula, Jenő, Károly, László, Levente, Leventéné, Richárd, Nagy R. Attila, (Bf.), Nárai Zoltán (Bf.), Németh Dénes, Gyula (Bf.), ifj. Gyula, István, ifj. István (Bf.), Novákné Németh Mária (Bf.), Németh Terézia, Ilona, Zsuzsa (Bf.), Novák Sándor, Nógrády Gyula, Nyíri Kristóf, Zoltán, id. és ifj. Ország Attia, István (Bf.), Osváth László, Tibor (Bf.), Örményi József, Paál László, Pál Sándor (Bf.), Pásztor Imre, Pataki András, Attila, Attiláné (Bf.), Paukó András, id. és ifj. Pay'r Egon (Bf.), Penkov Péter, Mária, Pettenkoffer Sándor, dr. Pintér Csaba, dr. Pintér István (Bf.), Polgár Tamás (Bf.), Polniczky József, Lipót, Preininger Nándor, Preisz László, Lászlóné, Puskás Endre, Puzsár Béla (Bf.), Rác Bence, id. és ifj. Rauschenberger Miklós, Reinfarth Ferenc (Bf.), Répássy Sándor (Bf.), Réthy Eszter, Riffer Márta (Bf.), Ringhoffer József, Rónai János, dr. Rozsnyai Klára, Rugonfalvy Károly, Rumi Ernő, Sabján András, Anna, Otilia, Zoltán (Bf.), Sarkady Miklós (Bf.), Sáfrány Miklós, Sándor Imre (Bf.), Sárny Koppány, Pál, id. és ifj. Sárdy László, Lászlóné (Bf.), Sárffy Ernő, Sárközi András, Lóránt (Bf.),

Scharbert Gyula, Schlosser Béla, Schmalz József, Sebők Lajos, Selley Andor, Siklósi Ferenc (Bf.), Simon András, György, Károly, Kinga (Bf.), Simonics Antal, Sipos Péter, Somlói László, Somogyi Andrea, Tamás, Zsigmond (Bf.), id. és ifj. Soóky Árpád (Bf.), Soós Miklós, Sörös István, Sövény Szabolcs (Bf.), Stadler Csaba, Stefán Tibor, Südi István, Jenő (Bf.), Szabó Antal, László, Sándor (Bf.), Szabolcsi József (Bf.), Szalai István (Bf.), Szamódy Olaf, Szánthó Judit, Székely György, István, János, Szekeres Mihály (Bf.), Szelesné, Szelle Zoltán (Bf.), Szentgyörgyi Zoltán (Bf.), Szerencse Ferenc (Bf.), dr. Sziebert Péter, Péterné (Bf.), Szilvássy Sándor, Szücsy Márton, Tálas Imre (Bf.), Tatár István, Tibiássy Béla, Tolnay Kálmán (Laci Bf.), Tóth Ferenc, József, Károly, Norbert (Bf.), Tóth Péter, Törzs Imre (Bf.), Tujner Béla (Bf.), Újvárosi Győző (Bf.), Urbán Zoltán (Bf.), Váczi László, Lászlóné (Szalóczy Judit), Vajai Richárd (Bf.), Várady Szabó János (Bf.), Varga László, Péter, Varjas Sándor (Bf.), Vastag Aladár, Végh Dániel, Verő Imre, Vesz József, László, Veszperényi István, Vida Henrietta, Kornél (Bf.), Vigh György, István, Viharos Zsuzsa, Völcssei Sándor (Bf.), Vöney Ákos, Wagner András, Imre, Sándor, Tamás (Bf.), Wruhovina József (Bf.), Zákonyi Tünde (Bf.), Zalka Péter, Zsigmond Anikó, Péter (Bf.), Zsindely László, Zsohár Ákos (Bf.). A vitorlázók névsorának összeállításáért hála köszönettel tartozom Szelle Zoltánnak.

A kiemelkedően sikeres vitorlázók 1951 és 1973 között. Bajnoki címekkel és abszolút Kékszalag győzelemmel, két olimpián való részvétellel *Tolnay Kálmán László* volt a legeredményesebb versenyzője a balatonfüredi vitorlássportnak. 2010. szeptember 21-én volt a temetése a balatonfüredi Köztemetőben, azóta minden évben megrendezik a BYC évadnyitó túraversenyét, a Tolnay Kálmán László Emlékversenyt. Hagyományosan a vitorlázással foglalkozó családban nőtt fel, id. Tolnay Kálmán 1914-ben matróz volt a KMYC-nél, 1920-ban már a jachtépítő üzem intézője, az 1930-as években feleségével együtt jelentős vitorlavarró üzemet vittek. Számos bajnoki címet és egy abszolút Kékszalag győzelmet szerzett kormányos *id. Farkas László* is. Többszörös bajnok és az emlékezetes, 57 évig fennálló Kékszalag rekorder kormányos *Németh István*. 1951-től 1956-ig a csillaghajó osztály központja Balatonfüreden volt, Németh István Fekete Józseffel, Tolnay Kálmán Erdélyi Gyulával, Simon Károllyal, ifj. Farkas Lászlóval, Galambos Jenő Törzs Imrével versenyzett. 1956 előtt

már 32 csillaghajó indult a versenyeken, ezek mind magyar építésűek voltak. A hajók építésében, különösen az árbockészítésben a füredi hajóépítő mesterek tűntek ki. Csak 1958-ban vásárolt a Magyar Olimpiai Bizottság két Abeking-Rasmussen sztárt, az egyiket Németh István kapta. További eredményes kormányosok: *Sárdy László, dr. Horváth Boldizsár, Horváth Mihály, Litkey Balázs, Kovács Béla I., Miháلكovics János, dr. Debrőczy Tibor, Szalay István, Galambos Jenő, Tóth József, Bucsy László, Bucsy Balázs, Fí János, Bognár János, Törzs Imre, Dénes János, Haán István, Zákonyi Tünde, ifj. Farkas László, Simon Károly, Somogyi Zsigmond, Nagy Jenő, Bozóti Lajos.*

A legénység versenyzők között kiemelkedik a 11 bajnoki címet nyert *Mészáros István*, de számos győzelmet aratott *Sárközy Lóránt, Fekete József, ifj. Sárdy László, Pataky Attila, Ország István, Erdélyi Gyula, Németh Gyuláné, Kántor Pál, Szerencse Ferenc, Kertész József, Reinfarth Ferenc, Horváth László, Chwalla Ernő, Tujner Béla, Siklósi Ferenc, Hilbert Ernő, Osváth Tibor, László Sándor, Szabolcsi László, Löwenberger Péter, Rumi Ernő, Simonics Antal, ifj. Debrőczy Tibor, Szentgyörgyi Zoltán, Bozóti Lajosné, ifj. Németh István, Tóth Ferenc, Pettenkoffer Sándor, Kovács Sebestyén, Szelle Zoltán, Horváth Imre, Nárai Zoltán, Kugler Nándor és Kántás Gábor.*

A Kékszalag vitorlásversenyen is sikeresen szerepeltek az egyesület versenyzői, 1955-ben a Nemere II. 75-ös cirkáló legénysége *Németh István* kormányzásával hosszú évtizedekig érvényes, legendás időrekordot ért el a Kékszalag versenyen. 1940-ben és 1942-ben a Tramontana (*Kultsár Istvánné, sz. Gordon Evelyn*), 1951-ben, 1953-ban és 1955-ben a Nemere II. (*Németh István*), 1959-ben az Addio III. (*dr. Horváth Boldizsár*), 1961-ben a Kékmadár (*id. Farkas László*), 1965-ben az Olimpia III. (*Tolnay Kálmán*), 1967-ben a Trinidad (*dr. Debrőczy Tibor*), 1997-ben a Liberté (*Christoph Wieser*) lett abszolút első. (A legsikeresebb hajó a Kékszalag történelmében a Tramontana, a hajók rangsorában a második helyen a Nemere II. 75-ös cirkáló áll.)

1974 után az MHD Balatonfüredi Vasas Sport Club, majd 1977-től az MHD Balatonfüred Sport Egyesület (MHD BSE) versenyzői továbbra is a hazai vitorlázás élvonalába tartoztak, 1975-től *ifj. Farkas László* a sárkányhajó (dragon) osztályban *Szelle Zoltánnal* kilenc bajnoki első helyet szerzett. 1986-ig *Sárdy László* a 25-ös jolle osztályban 11-szeres magyar bajnok volt. *Szalay István* soling osztályban nyert egymásután bajnokságokat. A

BSC versenyzői egy alkalommal felállították a Keszthely sebességi csúcsot is (*Zsigmond Péter*).

A klub edzői voltak: *Sárdy László, Galambos Jenő, Kocsis László, Répásy Sándor, Litkey Balázs, Hantó István, Simon Károly, Czégai László*. Az ifjúsági korosztály nevelésének az 1970-es években a fő támogatója és segítője *Filipovits László* szakosztályvezető volt, az ifjúsági osztályokban a 70-es évek bajnokságain minden évben elérték a fiatal versenyzők a két-három első helyet. 1980-ban *Hantó Istvánt* bízták meg az ifjúság nevelésével, az utánpótlás nevelése 1976-tól már sportiskolai keretek között folyt. *Váradi Szabó János* és *Korompai Zsolt* 1983-ban bajnokságot nyertek, és később is igen sok ifjúsági versenyző tudott győzni a versenyeken.

A BYC ma

2007-ben a régi klubház helyén átadták a parti sétány új részének épületeihez harmonikusan illeszkedő új klubházat, a Zákonyi Ferenc utcára néző klubház teljes átépítésére került sor. 2013-tól a még megmaradt régi létesítmények elbontásával további szép épületeket húztak fel. A parti és kikötői infrastruktúra gyakorlatilag teljes egészében megújult, 2014-ben volt az ünnepélyes átadása az új épületegyüttesnek. A megnyitón dr. Kontrát Károly parlamenti államtitkár, országgyűlési képviselő, dr. Bóka István Balatonfüred Város polgármestere és Böröcz István a BYC ügyvezető igazgatója vágta át a nemzeti színű szalagot nagyszámú ünneplő közönség előtt. A BYC Ingatlan Kft. előzőleg több mint 155 millió forint uniós támogatást nyert a „Turisztikai attrakciók és szolgáltatások fejlesztése” című pályázati kiírás az Új Széchenyi Terv keretében. A közel 300 millió forintos összköltségvetésű fejlesztés során építési beruházásként meglévő épület (nagy hangár) átalakítása, bővítése, korszerűsítése (B épület), új vizesblokk építése (C épület) és feleslegessé váló, átépítésre, felújításra alkalmatlan épületek (nagy hangár kőépület része, nádas melletti kis hangár épület) bontása valósult meg. Az uniós támogatás mellett Balatonfüred Város Önkormányzata is nagyban hozzájárult a sikeres lebonyolításhoz.

Hivatkozások:

Csernussi Gábor – Hantó István: *Vitorlázás* (In: Burka–Glatz: Balatonfüred sporttörténete. Balatonfüred, 2000).

Gyapai Nándor: *A magyar vitorlás-sport története*. Budapest, 1927.

Kehrer Béla: *A sportvitorlázás kézikönyve*. (Nemzeti sportkönyvtár 20. sz.) Budapest, 1926.

HYM. = *Hunts Yachting Magazine*. Vol. 1–36. London, 1852–1887.

Klubtörténet. A BYC honlapján: www.byc.hu/klub/tortenet.

Lichtneckert András: *Écsy László balatonfüredi fürdőigazgató naplója (1863–1892)*. Balatonfüred, 2008.

Rác János: *Füred és a balatoni hajózás*. (In: Füredi História. 2014/2. sz. 3–13. p.)

Az egyesületnél vitorlástáborokat is szerveznek felnőtteknek és gyermekeknek, rendszeresen rendeznek versenyeket, köztük nemzetközi versenyeket is. Bővült a BYC szolgáltatásainak köre, javult a táboroztatás, rendezvényszervezés, kikötői szolgáltatások és a hajóosztályonkénti oktatások lebonyolítása. Félautomata defibrillátort kapott a korszerű vitorlás telep. Egyre több jelentkező keresi a tagfelvételi, hajótárolási és képzési lehetőségeket. Az egyesület Magyarország legnagyobb számú utánpótlás bázisa, az ifjúsági sportolók felkészülését és versenyzését egy alapítvány segíti, Alapítvány a balatonfüredi ifjúsági vitorlás versenyzés támogatására névvel. 2014 februárjában Balatonfüred legjobb sportolói, edzőit és legjobb sportvezetőjét díjazták a városi sportcsarnok dísztermében, a BYC-ből 31 vitorlázó, 2 edző és sportvezető vehetett át díjat a 2013-as évi kiemelkedő sportteljesítményük elismeréséül. Az év őszén pedig a kimagasló eredményt elérő, füredi fiatal sportolókat, köztük Vadnai Jonatánt, olimpiai bronzérmes vitorlázót, négyszeres korosztályos világbajnokot, kétszeres Európa-bajnokot köszöntötte a város. Balatonfüred Város Önkormányzata, iskola fenntartója, és a Magyar Vitorlás Szövetség Balatonfüreden a vitorlázás sportág sportiskolai keretek között történő oktatását tervezi, ezt megelőzően 2014 szeptemberétől a fenti szervezetek és a BYC összefogásával vitorlás oktatási program indult az általános iskolás tanulók számára. A 2013. november 30-i közgyűlésen Hantó István lemondása után egyhangú szavazással Gerendy Zoltánt választották meg a BYC új elnökévé, aki a klub színeiben versenyez. 2015-ben az elnök a már eredményesen működő Sportszakmai Bizottság mellett javasolja a Klubtörténeti Bizottság és a Nagyhajós Bizottság elindítását is. A klub ügyvezető igazgatója 2009 óta Böröcz István, a „Balatonfüred Sportjáért” kitüntetés birtokosa. A BYC tagjai között többen is nemzetközi vitorlás szervezetek vezetőségében tevékenykednek, képviselőik dolgoznak az Európai Vitorlás Szövetségben, a Magyar Vitorlás Szövetség elnökségében, az MVSZ bizottságaiban és osztályszövetségeiben. A BYC megszakítás nélkül 18. alkalommal lett első az országos, egyesületek közötti eredményességi ranglistán.

Simon Károly: *140 év. A Balatonfüredi Yacht Club története*. Balatonfüred, 2007.

Veszprém = *Veszprém*. Közigazgatási, társadalmi s irodalmi hetiközlöny. 1875–1897.

Vitorlás eredmények 1921–1997. Budapest, 1998.

Wagner Imre: *A balatonfüredi hajógyár története 1881–1996*. Balatonfüred, 2006.

Zala = *Zala*. Megyei közművelődési, társadalmi és gazdasági hetilap. Nagy-Kanizsa, 1873–1922.

ZK. = *Zalai Közlöny*. (Korábban Zala-Somogyi Közlöny: 1862–1873). Nagykanizsa, 1874–1945.



Góró Lajos rajza 1891-ből: balra a „Rohan” gőzös, középen egy csónakázó társaság, jobbra a kilátórony és a klubház



A klubház és környéke a levegőből napjainkban